

2018. a kokkuvõte

Teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine (Dora Pluss)

Tegevuse „Kõrghariduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine „Dora Pluss““ üldiseks eesmärgiks on muuta Eesti õppimise ja teadustöö tegemise kohana tuntumaks ja atraktiivsemaks ning kõrgkoolide poolt pakutav haridus rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisemaks.

Toetatavate tegevuste elluviija on Sihtasutus Archimedes.

Projekti abikõlblikkuse periood 01.08.2015-31.05.2023.

Toetuse andmise tingimused kinnitati 09.12.2015 ja muudeti 29.07.2016 ja 19.08.2018.

Toetatavad tegevused on:

- 1) Tegevus 1. Noorteadlaste ja magistrantide osalemine rahvusvahelises teadmisteringluses: Toetatakse
 - a. alategevuses 1.1. Eesti noorteadlaste ja magistrantide õppe- või teadustööga seotud lühiajalist õpirännet välisriikidesse. Eesti kõrgkoolide noorteadlastel ja magistrantidel võimaldatakse toetuse abil osaleda välismaal toimival erialasel konverentsil, seminaril, kursusel või muus erialases tegevuses. Lühiajaline õpiränne välisriigis kestab kuni 30 kalendripäeva (kaasa arvatud);
 - b. alategevuses 1.2. Eesti ülikoolide doktorantide õpirännet välisriigi ülikooli või teadusasutusse 1 kuni 10 kuu jooksul;
- 2) Tegevus 2. Välismagistrantide ja -doktorantide kaasamine: Toetatakse:
 - a. alategevuses 2.1. tasemeõppes täiskoormusega õppivaid välismagistrante ja -doktorante;
 - b. alategevuses 2.2. külalisdoktorante, kes tulevad Eestisse õppima üheks kuni kümneks kuuks.;
- 3) Tegevus 3. Suve- ja talvekoolide korraldamine;
- 4) Tegevus 4. Eestis õppimise ja töötamise võimaluste tutvustamine.

Tegevuste elluviimine

2018. aastal viidi ellu kõiki tegevusi.

2018 toimusid tegevused suures plaanis vastavalt tegevusplaanile.

Viidi läbi stipendiumite taotlusvoorud ning eraldati partneritele kvoodid vastavalt nõukoja poolt kooskõlastatud tegevuskavale.

Aasta jooksul toetati tegevus 1 raames 830 noorteadlase ja magistrandi õpirännet (98% planeeritust) ja 99 doktorandi õpirännet (90% planeeritust).

Toetati kokku 388 (125% planeeritust) välismagistrandi ja 102 (88% planeeritust) välisdoktorandi õpinguid Eestis ning 68 (76% planeeritust) külalisdoktorandi visiiti Eesti kõrgkoolidesse.

Tänu heale koostööle partneritega ja toetuse andmise tingimuste muudatustele, tõusis huvi välisdoktorantide ja külalisdoktorantide stipendiumite vastu, mis varasematel aastatel on olnud napp.

Viidi läbi kaks konkurssi toetamaks kõrgkoolide poolt korraldatavaid suve- ja talvekoole, mille käigus esitati 6 taotlust ja otsustati toetada kokku 5 projekti. 2018.aastal toimus perioodi 3 suve- ja talvekooli. Eelarve kasutamine on tagasihoidlik ja projektide mõju rahvusvahelistumisele laiemalt väike, mistõttu on kokku lepitud tegevuse ülevaatamine 2019. aasta alguses. Õppeprorektorite ettepanek on suunata vahendid eesti keele õpetamiseks välistudengitele.

2018. aasta sügise seisuga on Eestis läbi aegade suurim arv kraadiõppe välistudengeid (5047 tudengit).

Riiklik turundusplatvorm „Study in Estonia“ ja ülikoolid on teinud ühiselt väga head tööd ning tegevusi on saatnud edu. 2018. aasta peamiseks märksõnadeks on valitud sihtriikide turu-uuringu läbiviimine koostöös üleeuroopalise mõttekojaga ACA ning Riigikantselei toel „Eesti 100“ egiidi all ellu viidud projekt „Empowering Women: Estonia 100 edition“ Ukrainas, Lvivis. Rahvusvahelise koostöö raames oli üks nähtavamaid tegevusi osalus Stanfordini Ülikoolis toimunud ja Stanfordini raamatukogu poolt korraldatud AABS (Association for the Advancement of Baltic Studies) konverentsil The 100th Anniversary of Baltic Independence. Archimedes ja „Study in Estonia“ oli üks suuremaid AABSi toetajaid.

Väljundnäitajate täitmine

Väljundnäitajate täitmine on toodud tabelis 1.

Tegevuse 2 väljundnäitaja „Eestis õppimiseks toetuse saanud välismagistrantide ja – doktorantide arv“ täitmine on madala. Vastava tegevuse eelarve jaotatakse ülikoolide vahel kvoodi alusel, kuid kvoodi kasutus on ülikoolide teha. Kvoodi kasutus on seni olnud pigem madal.

Tegevuse 3 väljundnäitaja „Toetatud suve- ja talvekooli projektide arv“ on oodatust väiksemaks jäänud partnerite huvi suve- ja talvekoole projektide vastu ning projektide endi ulatus ja mõju kõrghariduse rahvusvahelistumisele.

Kõrghariduse rahvusvahelise tutvustamise strateegias välja toodud indikaator „Välisüliõpilaste osakaal magistri- ja doktoriõppes“ on 2018. aasta sügise seisuga täitunud. Indikaatori arenguid tuleb aga siiski hoolega jälgida ning endiselt panustada tugevalt ka turundustegevustesse ning toetada ülikoole nii värbamis- kui muudes rahvusvahelistumisega seotud tegevustes. Ajal, mil kohalike üliõpilaste arv on languses, on välisüliõpilaste kaasamine olulisem kui kunagi varem, et säilitada kõrghariduse tasemel õpe harjumuspäraselt laias spektris.

Tabel 1. Väljundnäitajate kumulatiivne täitmine

Näitaja nimetus	Mõõtühik	Sihtväärtus 2023	Saavutatud väärtus 31.12.2018 seisuga	Sihtväärtuse täitmine seisuga 31.12.2018 (%)
Projekti näitajad				
Eesti noorteadlastele ja magistrantidele õpirändeks välja antud toetuste arv	Arv	5350	2265	42%

Eestis õppimiseks toetuse saanud välismagistrantide ja -doktorantide arv	Arv	3000	1148	38%
Toetatud suve- ja talvekooli projektide arv	Arv	15	6	40%
Sihtriikides korraldatud turunduskampaaniate arv	Arv	30	20	67%
Meetme tegevuse ülesed näitajad				
Välisüliõpilaste osakaal magistri- ja doktoriõppes	%	7	18,6	266%

Eelarve kasutamine

Eelarve täitmine on ajakavast veidi maas käivitamise hilinemise tõttu ja 2018 oli esimene täismahus aasta. 2018. aastal rakendunud toetuse andmise tingimuste muutmise tulemusel suureneb järgnevatel aastatel tegevuse 2 kulu ja meetme kogueelarve täitmisega probleeme ei ole.

Kokku on projektidele seisuga 31.01.2019 hüvitatud perioodi 2016-2018 abikõlblikke kulusid 8,4 mln eurot, mis teeb 37,47% võetud kohustustest (Tabel 2).

Tabel 2. Projektide võetud kohustused ja välja makstud perioodil 2016-2018 abikõlblikud kulud.

Elluviija	Tegevuse nimetus	Võetud kohustused	Välja makstud	%
Sihtasutus Archimedes	Dora Pluss	22 345 958,00	8 373 794,97	37,47%